

det, end at stille sig paa den strenge Rets Standpunkt med Hensyn til Forpligtelsen at yde Kjørsel til Kirken. Jeg finder det saameget mere underligt, at man ikke har villet indlade sig paa at afgive en Resolution i denne Sag, som det netop hedder i Placaten af 18de April 1828 § 4, at alle Tvistigheder, som opstaae i Anledning af Bestemmelserne om Kjørslerne, blive at afgjøre ved Amtmandens Kjendelse. Der er altsaa et bestemt Lovbud, som siger, at Amtmanden skal kjende i disse Sager, og, naar han desuagtet ikke gjør det, og vedkommende Ministerium ogsaa siger, at det heller ikke vil gjøre det, saa er dette ikke for Lægmand at begribe. Lægmand troer jo, at alle Love og Lovbestemmelser skulle opfyldes, af hvem det endog er, og derfor har man ikke kunnet forstaae, at Autoriteterne kunde sætte sig ud over denne Forpligtelse, som de ifølge Loven have. Jeg er overbevist om, at den høitærede Indenrigsminister ikke vil undlade at besvare denne Forespørgsel, der lyder, som jeg skal tillade mig at oplæse: Anseer Indenrigsministeren Bønderne i Almindelighed forpligtede til at forrette Kjørsler til Kirkenes almindelige Vedligeholdelse?

Indenrigsministeren: Jeg skal først bemærke et Par Ord i Anledning af den paa beraabte Indenrigsministeriets Skrivelse, som jeg selv har ladet udgaae. Jeg troer ikke, at det er rigtigt, naar den ærede Rigsdagsmænd antager, at Placaten 18de April 1828 § 4 her er anvendelig. Jeg troer, at de Tvistigheder, som Amtmanden efter Placaten skal afgjøre uden Appel, angaae Udførelsen af Arbejdet, saaledes som foreskrevet er i Placatens Bestemmelser; hvorimod det Spørgsmaal, om og hvorvidt Arbejdet paahviler de Vedkommende, er et privatretligt Spørgsmaal, som ligefrem hører ind under Domstolene, saa at Ministeriet ikke kan give nogen afgjørende Bestemmelse derom, og Grunden, hvorfor man i det Hele taget skal være varsom med at gaae ind paa sige Spørgsmaal, som høre ind under Domstolene, og navnlig, hvorfor jeg ikke vilde gaae ind paa samme her, var, fordi der kan komme et Moment imellem, som ikke kan afgjøres undtagen efter fuldstændig Procedure

nemlig: hvorledes der har været forholdt fra Arilds Tid af; dette er Noget, der fordrer en formelig retlig Vidneforsel, Procedure og Undersøgelse, og som en ministeriel Resolution ikke kan indlade sig paa. — Dette til Retfærdiggjørelse for den Betragtning af Sagen, som dengang blev fastholdt.

Forøvrigt skal jeg meget gjerne svare paa denne Forespørgsel, skøndt den maa skee ikke saa ganske rigtigt er rettet til mig. Den skulde nemlig snarere være rettet til Cultusministeren, da disse Forhold til Kirken nærmest høre ind under hans Resfort; idetmindste har man i Administrationen antaget dette. Men det træffer sig nu saaledes, at i Thy, hvor der er kommet saa megen Bevægelse i denne Sag, have ikke saa ganske saa vedkommende Bønder og Kirkeiere — maa skee just ikke af Tillid til Indenrigsministeren, men snarere for at spare Omkostningerne, — vedtaget at overgive Sagen til Indenrigsministerens Bødgiftskjendelse, idet de have anmodet om, at Indenrigsministeren vilde sige, hvad hans Mening er, da de saa vilde tage den for god og rette sig derefter. Paa Grund heraf er Sagen bleven drøftet i Indenrigsministeriet, idet man ikke vilde nægte at ytre en Mening om Spørgsmaalet. Indenrigsministeriet har derfor confereret med Cultusministeriet som det vedkommende Ministerium, og begge Ministerier ere i det Væsentlige enige med den ærede Interpellant i, at efter Lovens Forskrifter i 2—22—68 ere Kirkenes egne Bønder, forsaavidt den enkelte Kirke maatte eie en eller flere Bøndergaard, pligtige til at føre til al Vedligeholdelse; men de menige Bønder skulde kun føre til de saakaldte store Reparationer. Det er derfor antaget som en rimelig Adskillelse, at de simple Vedligeholdelser maa være dem, der hvert Aar komme igjen, og dem have de menige Bønder altsaa ikke at føre til, og derimod maa ved store eller Hovedreparationer forstaaes de, som ei saaledes aarliggen komme igjen, saasom ny Opmurning eller total Omfætning af Stykker af Kirkegaardshegn. En total Istandsættelse og Udspækning af hele Kirkenes Døre, som pleier at skee hvert 5te eller 6te Aar, og Grundforbedringer, til dem skulle de menige Bønder ogsaa føre. Dette maa ansees for at være Reglen;